

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Provincie Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Natura2000@brabant.nl

Putten, 6 juli 2022
Kenmerk B4484-1

Betreft: Pro forma zienswijze Ontwerp-wijzigingsbesluit N2000 beheerplan Groote Peel, Deurnsche Peel & Mariapeel

provincieblad 23 mei 2022 nr. 5720 Groote Peel, Deurnse Peel & Mariapeel
provincieblad 23 mei 2022 nr. 6099 Groote Peel, Deurnse Peel & Mariapeel

Geacht college,

De Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV) is een vereniging die als doel heeft het behartigen van belangen van melkveehouders. Hierbij dient NMV een zienswijze in op het ontwerp-wijzigingsbesluit N2000 beheerplan Groote Peel, Deurnsche Peel & Mariapeel.

NMV is het oneens met het besluit tot intrekken van de vrijstelling van de natuurvergunning in het beheerplan voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van open teelten binnen de bufferzones rondom de Peelvenen. In de praktijk komt dit neer op een beregeningsverbod van grondwater in deze bufferzones.

NMV vindt deze maatregel buitenproportioneel. De schade voor grondeigenaren en grondgebruikers in de bufferzone is enorm en staat in geen enkele verhouding met de minimale natuurwinst die hiermee gehaald denkt te worden. Veel kapitaal intensieve teelten kunnen niet meer uitgevoerd worden omdat het risico op verdroging te groot is. Akker- en volleggronds tuinders binnen de bufferzones worden van het ene op het andere moment brodeloos gemaakt. Deze gronden zijn dadelijk alleen nog geschikt voor grasland en laag risico akkergewassen. Maar ook deze teelten zullen in droge jaren, zoals we die steeds vaker zien flinke opbrengstdervingen kennen. Hierdoor neemt de waarde van deze gronden fors af.

De vraag is wat deze schade rechtvaardigt. Hoe groot is de mogelijke natuurwinst die door dit onttrekkingsverbod behaald wordt? Gezien de uitkomsten van de Passende Beoordeling (PB) mag hier zeer weinig tot niets van verwacht worden.

Het grootste knelpunt in de herstelopgave van de Peelvenen ligt bij de habitattypen herstellende hoogvenen (H7120) en actieve hoogvenen (H7110A). Voor daadwerkelijk herstel van deze habitattypen mag de freatische grondwaterstand niet meer dan 30 cm onder maaiveld dalen. 2018, 2019 en 2020 waren allen extreem droge jaren. In 2020 daalde de grondwaterstand in de Deurnsche & Mariapeel (DP & MP) tot 100 cm onder mv en de Groote Peel (GP) zelfs tot 250 cm

onder mv. Dus ver onder de kritische laagste grondwaterstand. Onder deze omstandigheden kan niet verwacht worden dat nog enig herstel van het actieve en herstellende hoogveen optreed. En dat blijkt ook wel: In 2018 is in de hele Peelvenen ondanks alle hydrologische maatregelen die er genomen zijn slechts 154 m² actief hoogveen te vinden. Dit is dus 10 bij 15,4 meter, net zoveel als een gemiddeld huisgazonnetje. In 2021 blijkt dit actief hoogveen dankzij de droogte zelfs ingekrompen te zijn tot onder de 100 m² en hierdoor gedegradeerd te zijn tot herstellend hoogveen. Er is op dit moment dus onvoldoende actief hoogveen om te voldoen aan de criteria hiervoor.

In de PB is met verschillende modelberekeningen gekeken naar de bijdrage van de onttrekkingen in de bufferzones aan de grondwaterpeil daling. Het PB vermeld hierbij dat deze modelstudies grote onzekerheden hebben. De bijdrage in de DP & MP is slechts 1 tot 10 cm, in de GP maximaal 12 cm. Volgens de PB is dit significant. Volgens de PB is elke extra daling significant.

NMV het daar niet mee eens. De daling van het grondwaterpeil die zonder berekening plaats vindt is al veel te groot om herstel van actief en herstellend hoogveen mogelijk te maken. De extra daling door berekening voegt hier weinig tot niets meer aan toe.

NMV is van mening dat de provincies Limburg en Brabant onzorgvuldig handelen door op basis van de PB de vrijstelling van de vergunning voor grondwateronttrekkingen niet meer te verlenen.

Er wordt op geen enkele wijze een kosten/baten analyse gemaakt. De kosten van dit ontwerpwijzigingsbesluit staan in geen enkele verhouding tot de minimale baten.

Hierbij komt ook nog dat het grondwaterpeil in de GP in een veel grotere mate beïnvloed wordt door drinkwater onttrekking. Deze invloed wordt geschat op 25 cm t.o.v. 7 cm voor berekening. Dit illustreert nogmaals dat het onttrekkingsverbod geen enkele natuurwinst gaat opleveren.

Doelen bijstellen

Door de klimaatverandering mag er van uitgegaan worden dat droge jaren zoals 2018, 2019 en 2020 steeds vaker voor gaan komen. Gezien de dalingen van het grondwaterpeil tot ver onder de maximale daling van 30 cm die voor actief en herstellend hoogveen acceptabel is moet de overheid zich serieus afvragen of deze doelstellingen wel haalbaar zijn.

NMV is van mening dat vasthouden aan herstel van actief en herstellend hoogveen niet realistisch is en herzien moet worden. Zelfs met een onttrekkingsverbod buiten de bufferzones, wat in het rapport ook benoemd wordt zal het actieve hoogveen niet herstellen vanwege de onmogelijkheid om in het huidige klimaat het waterpeil hoog genoeg te houden. Er wordt in de PB ook gewezen op het weglekken of de wijziging van het grondwater. Door de turfwinning zijn er 'lekken' ontstaan in de voorheen ondoordringbare laag. Als herstel van hoogveen een kans wil krijgen dan zullen deze lekken gedicht moeten worden. Het effect van de grondwateronttrekking voor berekening is minimaal en heeft geen zin als deze 'lekken' blijven bestaan.

Hierbij komt ook nog dat de N depositie veel hoger is dan deze volgens de Kritische Depositie Waardes (KDW) voor actief en herstellend hoogveen mag zijn. Deze KDW zijn zo laag dat zelfs als de gehele veehouderij uit het Peelgebied verdwijnt deze niet gehaald worden. In feite zou dan ook A 67 afgesloten moeten worden en de dorpen rond de Peelvenen ontruimt moeten worden. Kortom, volstrekt onhaalbare doelen als je hier een sociaal en maatschappelijke kosten/baten analyse op los laat. Dit geldt zowel voor de N depositie als de hydrologische opgave.

Het grote probleem is dat met de huidige N2000 wetgeving de rechter de bewijslast eenzijdig bij de boer of burger legt. Deze moet met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid aantonen dat zijn onttrekking van grondwater geen significant effect heeft op de natuurdoelen. In feite is dit onmogelijk. Hoe kan een boer aantonen dat zijn grondwateronttrekking geen significant effect heeft als 1 cm extra daling al als significant gezien wordt en er sprake is van onhaalbare doelstellingen?

Hetzelfde geldt voor het N beleid. Hoe kan een boer aantonen dat zijn de N emissie van zijn bedrijf geen significant effect heeft? Hiermee krijgen we absurde situaties waarin al eeuwen bestaand gebruik als beweiden en bemesten een vergunning moeten hebben. En waarin een theatervoorstelling in Drenthe niet door kan gaan omdat de uitstoot van de bezoekers een significant effect zou kunnen hebben.

Nederland wordt door dit volslagen doorgeslagen natuurbeleid op dit moment gegijzeld door enkele fundamentalistische ecologen/natuurbeschermers die enkel oog hebben voor hun wensnatuur en geen enkel oog hebben voor de sociale en maatschappelijke gevolgen hiervan. Het onttrekkingsverbod van grondwater in de bufferstroken van de Peelvenen is hier een voorbeeld van. Indien de provincies Brabant en Limburg hieraan vasthouden zullen ook onttrekkingen bij andere natuurgebieden aangevochten gaan worden en zullen ook hier onttrekkingsverboden komen. Vele duizenden ha goede landbouwgrond zullen hierdoor afgewaardeerd worden.

De enige manier om hier uit te komen is het aanpassen van de doelen en de natuurwetgeving, zodat bij alle maatregelen die genomen worden eerst een sociale en maatschappelijke kosten/baten analyse gemaakt kan worden.

Afstanden

NMV vraagt zich af waarom er voor gekozen is in het hele buffergebied tot een onttrekkingsverbod te komen. In de PB wordt nadrukkelijk aangegeven dat de modelstudies grote onzekerheden hebben. Het buffergebied is op sommige plekken bijna 3 km breed. Het is zeer onwaarschijnlijk dat onttrekkingen op deze afstand nog invloed hebben op het grondwaterpeil in de Peelvenen. Als er al een onttrekkingsgebied moet komen, dan zou er ook voor gekozen kunnen worden deze tot op bijvoorbeeld 500 m van de Peelvenen in te stellen. Dit zou de negatieve aspecten voor grondeigenaren en grondgebruikers enorm verminderen.

Schadevergoeding

NMV is van mening dat grondeigenaren en grondgebruikers de enorme schade die ze lijden door deze maatregelen voor het algemeen belang vergoed moeten krijgen. Dit geldt zowel voor de opbrengstdalingen van de gewassen als voor de daling van de waarde van deze gronden.

De maatregelen beogen de natuurlijke habitats en de wilde dier- en plantensoorten van communautair belang in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen, waarbij rekening worden gehouden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, en met de regionale en lokale bijzonderheden. "Er is geen rekening gehouden met bestaand gebruik en het economisch, sociaal en cultureel gebied, en de regionale en lokale omstandigheden zoals de Habitatrichtlijn die voorschrijft. Deze bepaling die voor schade kan zorgen is in strijd met het Europese eigendomsrecht het EVRM.

Tegenstrijdigheid N beleid

NMV constateert dat er een grote tegenstrijdigheid zit in de gevolgen van het N beleid en de hydrologie. Met het N beleid wil men o.a. melkvee bedrijven (piekbelasters) uit de buurt hebben van N2000 gebieden. Door het onttrekkingsverbod en de vernatting rondom de Peelvenen zijn deze gronden dadelijk feitelijk allen nog geschikt voor grasland. En om grasland te benutten heb je koeien nodig. Het is in dit kader juist wenselijk om zoveel mogelijk melkvee bedrijven rond de Peelvenen te behouden. NMV vindt dat hier integraal naar gekeken moet worden. Hoe zien de provincies dit?

Graag ontvangen wij een gemotiveerde reactie van u.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Dr. H. Bleker (voorzitter)